

ruimer begrip dan illegaliteit; de illegaliteit begon eerst daar waar men, als regel in georganiseerd verband, daden bedreef die door de bezetter verboden en strafbaar gesteld waren. Illegale daden waren in december '40 en januari '41 ook door het Driemanschap voor leden van de Unie verboden verklaard, zulks op straffe van roeyement. Inderdaad werden nadien enkele leden uit de Unie gezet, 'omdat wij', schreef Homan later,

'van onze plaatselijke functionarissen gehoord hadden dat zij betrappt waren (door de Duitsers) op illegaal werk, doch laat men toch begrijpen dat wij niet anders hadden kunnen handelen in de situatie van toen. Behoudens een enkel geval konden de betrokkenen hun roeyement, dat zij volkomen doorzagen, dan ook geheel billijken.'¹

Maar het bloed kruipt waar het niet gaan kan: wij achten het aannemelijk dat menig Unielid zich van het door het Driemanschap afgekondigd verbod niets aantrok, dit nog afgezien van het feit dat velen dat verbod als een schijnmanoeuvre zagen. Zonder twijfel zaten er al Unieleden in enkele van de eerste illegale organisaties en aan de verboden demonstraties ten gunste van het Huis van Oranje werd door Unieleden deelgenomen in een mate die de *Sicherheitspolizei* opviel. '*Die Aussenstellen berichten immer wieder*', aldus de '*Meldungen aus den Niederlanden*' vlak na Koninginnedag 1941, '*dass ein Grossteil der Personen gegen die sicherheitspolizeilich eingeschritten werden muss, Angehörige der Unie sind*'.²

Met illegale organisaties kreeg, zoals wij in ons vorige deel vermeldden, Eindhoven al in een vroeg stadium contact. Daarbij ergerde hij zich vaak aan de lichtvaardigheid waarmee door hen opgetreden werd. Wanneer wij van enkele besprekingen afzien die hij in de herfst van '40 in Rotterdam voerde ter voorbereiding van een naoorlogse ordehandhaving (dit lag in de sfeer van de Ordedienst), willen wij ten aanzien van hem vermelden dat hij, volgens een in april '46 door hem geschreven memorandum, in juni '41, toen hij zich in Breukelen teruggetrokken had, in contact kwam met luitenant Erkens die aan het hoofd stond van een spionage-organisatie met verbindingen via België.³ Omstreeks diezelfde tijd verleende Eindhoven medewerking aan de papiervoorziening en de samenstelling van het illegale blad *Bulletin* dat in Maartensdijk vervaardigd werd door de gebroeders Voûte die bij de Unie aangesloten waren. Via een van de Voûte's gaf hij nummers van *Het Parool* naar de belangrijkste Uniefunctaris in West-Friesland door.

¹ A.v., p. 216. ² '*Meldungen aus den Niederlanden*', 60 (10 sept. 1941), p. 10.

³ Erkens was reserve-luitenant; wij hebben hem in ons vorige deel abusievelijk als beroepsofficier en kapitein aangeduid.